

Łomnica_1
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Trzcianka	
Miejscowość	Łomnica	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	05.06.2013	Miejsce wykonania	brak informacji
Czas trwania	00:50:06 min (1); 00:21:17 min (2)	Forma i wielkość	Nagranie audio, plik WAV; 22 MB
Przeprowadzający	K.R.	Komentarz	brak

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
009_TRZ_ŁO	M	75 lat	brak	

Informacje etnograficzne	
Tematyka	Pozyskane informacje (ew. cytaty)
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Po niemiecku Lemnitz, a po polsku Łomnica była.”
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	„Są części wioski, to wiadomo jest ulicówka, ale są też takie osiedla, takie przysiółki, jest np. fort albo młyn, czy folwark. A tak innych nie znam. Łomnica to kiedyś były PGR-y i jeden nazywał się Łomnica 1, a drugi Łomnica 2. Kiedyś budowali to lotnisko, to mówili, że jedziemy do Kanady. A teraz nie pamiętam, czy są takie. To jest takie coś niedaleko, takie tereny piaszczyste i to jest nazwane Egipt, i wszyscy wiedzą o tym.”
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	„Tylko na tych, co ze Wschodu przyszli, to na nich mówiono Zabugole, coś takiego. To mi się tak kojarzy jedynie. ”
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„To nie bardzo, nic nie kojarzę.” [Niemcy] „Było dużo Niemców, szczególnie tych biednych, parobków. Ci bogaci puciekali wozami, a ci zostali.” <i>Czyli ta ludność jest napływowa?</i> „Tak, repatrianci... później przybyli ludzie z poznańskiego, warszawskiego, kieleckiego. Później przybyli Łemkowie, chyba w 47 r. Niemcy całkowicie stąd odeszli, autochtona nie ma tu żadnego.”

Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	„Są jakieś zwyczaje, ale to nie jest jakieś ogólnowiejskie. Parę osób się zbierze.”
2	św. Marcina/11 listopada	„Nie obchodzi się tutaj.”
3	Adwent	Brak informacji.
4	św. Mikołaja (Mikołajki)	„Przebiera się tam żona i co roku robimy prezenty. Dzieci musiały czyścić buty.”
5	Wigilia	<p>„Pamiętam taki okres, że czytało się Pismo Święte, śpiewało się kolędy, były różne dania, ale z biegiem czasu to zanika, już się tego nie robi. Kolędy to okazjonalnie, ale raczej nastawia się płytę i tam śpiewają. Choinkę to kiedyś poszliśmy ściąć tutaj do lasu blisko, przynieśliśmy i już, bez żadnego ale, a teraz to się kupuje. Wtedy wieszaliśmy pierniki, były świece na choince, ozdoby się samemu robiło. Lata 40. to jeszcze tak było. W czasie wojny to ja nie pamiętam, żeby mi ktoś cukierka dał, czy owoce. I wtedy, jak na choince były później, to ja taki spragniony się podkładałem do tych owoców. Choinka to stała do Trzech Króli. A prezentów to ja nie pamiętam, bardzo skromnie było, ciężko, nie było mowy o prezentach. Dopiero się później pojawiły. W tej chwili to losuje się te prezenty. Dzieciom przynosi prezenty Mikołaj, ten sam co na 6. grudnia.”</p> <p>A na pasterkę się chodziło?</p> <p>„Tak. Ja byłem na pasterce pierwszy raz w Trzciance, szliśmy piechotą tam, ja miałem 8 lat wtedy. Tam było tak pełno ludzi i proboszcz miał taki piękny zegarek, i tak sobie pomyślałem: ‘matko, kiedy ja będę mieć taki zegarek’. Żadnego słowa nie pamiętam, tylko jeszcze, że było ciasno, cały czas staliśmy ściśnięci. A potem do Białej w ogóle nie chodziłem na pasterkę, a potem tu u nas już chodziłem. Teraz też jest pasterka, tylko że o dwudziestej.”</p>
6	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Brak informacji.
7	Sylwester/Nowy Rok	„Wystawianie furtek było. Nawet u nas wyjęli, ale byli tacy, co zdradzili, gdzie ta furka jest. My się dowiedzieliśmy, kto to zrobił i mu powiedzieliśmy, że jak tej furki nie wstawi, to go odprowadzimy do odpowiednich organów i dostanie karę. No i ten ktoś wstawił z powrotem. Ale furka to mało, bo tutaj na

		folwarku jednemu z gospodarzy połowę wozu wrzucili na stodołę. Te dwa koła żelazniaki wrzucili tam, rozebrali wóz. Teraz jest spokojnie, był taki okres czasu, że nie robiono już tego, ale malowano okna farbami, jakieś 20 lat temu. Potem też ktoś tam został ukarany za to.”
8	Trzech Króli	„To nie ma zwyczajów.”
9	Kolędnicy	„Byli, chodzili, pamiętam te czasy. To były lata 50., oni chodzili na Boże Narodzenie. Oni byli z innej wioski. A teraz rzadko, nie ma takiej tradycji ciągłej.”
10	MB Gromniczej	„Święcenie tych gromnic. Moja mamusia to paliła gromnicę w czasie burzy.”
11	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„Były zabawy, a w tłusty czwartek to były pączki. Teraz też się je pączki, albo robi się chruściki. Na koniec karnawału to szczególnie były zabawy. Ja miałem dziewczynę, to pojechaliśmy na tego śledzika do Trzcianki. To było w kawiarni.”
12	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13	Środa Popielcowa	„Do kościoła przyjeżdża ksiądz systematycznie. Ta parafia Róża Wielka lepiej się spisuje niż tam w Białej. To są księża chyba z Koszalina i lepiej oni się spisują. Co roku jest msza i sypanie popiołem, to się robi.” [Popiół] „Czyszczono garnki popiołem, bo nie było środków piorących. Tak, że to był sposób na odświeżenie tych garnków.”
14	Śródpoście	Brak informacji.
15	Niedziela Palmowa	„To się robi palmy, organizuje konkursy, tutaj głównie dzieci robią te palmy. Ci, którzy zajmują te 3 pierwsze miejsca, to otrzymują nagrody. Te palmy później się daje u nas gdzieś za obraz.”
16	Triduum Paschalne	„Też tak co 3 lata się odbywa u nas, a kiedyś, jak byliśmy związani z parafią w Białej, to wszystko tam się działo.”
17	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„Był taki okres, że wszędzie zbierano jajka, każda rodzina. Bo teraz nie ma ani jednej krowy, czy konia. Ale kiedyś chodzili od gospodarza do gospodarza, ksiądz chodził i dostawał jajka. Przywieźli go, poświęcił i jeszcze dostawał. Do koszyczka wkładaliśmy to, co wszędzie – trochę chleba, baranek... Później na śniadanie to jemy, dzielimy się jajkiem.”
18	Poniedziałek Wielkanocny	„To laliśmy wodę ze studni otwartych, takich z korbą. Brało się

		to wiadro do wody, nabierało się i przelewało do innych butelek czy naczyń. I to pozostało, a innych zwyczajów nie pamiętam.”
19	Zielone Świątki	„Kiedyś była dekoracja. Nasz sąsiad to tatarakiem przed domem dekorował. A są tacy, którzy brzoźki ścinają i to robią. Teraz tego zwyczaju nie ma, a sąsiad to był z warszawskiego i on to robił tym tatarakiem. My też tym robiliśmy kiedyś, ale później przestaliśmy.”
20	Boże Ciało	„Co 3 lata jest u nas procesja. Idzie przez całą wieś i są dwa ołtarze. Pani sołtysowa robiła przy szkole. Jest też taki zwyczaj, że zabiera się gałązki z ołtarzy do domu, a później to można za obrazem zostawić. Bo to święcone są, tak to wygląda. ”
21	św. Jana	„To się tutaj nie obchodzi, w Trzciance jak coś.”
22	MB Zielnej	„To się robi bukiety ze zbóż i ziół. A wianki były na początku, ale teraz robi się bukiety i one są święcone.”
23	MB Siewnej	„To nie kojarzę.”
24	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Msza jest tutaj też w Łomnicy, ale ludzie jeżdżą, czy do Trzcianki, do Białej albo do Róży.”
25	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1	Narodziny i chrzest	Brak informacji.
2	Ślub i wesele	„Robi się tak zwane bramy i wtedy młody wódkę wystawia. To przeciągają taką linkę przez ulicę i nie można przejechać aż się nie wykupi. Tłuczenie szkła też jest. Jak mój syn się żenił, to tak mieli przed ślubem, to dla mnie było coś zupełnie nieznanego.”
3	Śmierć i pogrzeb	„Różańce się odmawia w domach.”
4	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.

Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		Brak informacji.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Jest kapliczka, jak się jedzie do Wrzącej i przy polnej drodze jest taka poniemiecka. ”
2	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4	Miejsca kultu religijnego	„Czarnkowscy postawili ten kościół. On był drewniany i kościół był katolicki. Ale że było dużo Niemców, to pobudowali sobie swój kościół na początku XIX wieku.” [Cmentarz] „Cmentarz został wytyczony przy drodze do Trzcianki. Tam było więcej, bo tam ekshumowano kilka grobów. A przestano chować, bo był wysoki poziom wody gruntowej. Pamiętam, że nawet kiedyś trumnę do wody pochowano. Dlatego tam zrezygnowano i zaczęto chować ludzi z Białej. Poza tym parafia była w Białej.”
5	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6	Lokalne odpusty	„Odpust jest 3. maja, kiedyś przyjeżdżali ze straganami, sprzedawali pamiątki, ale teraz już tego nie ma”
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1	Dożynki	„Dożynki to w Trzciance się odbywają. Wieniec robią kobiety co roku nadal. W ubiegłym roku nie zawiozły chyba do Trzcianki, bo nie dogadały się z burmistrzem, ale robią. ”

2	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3	Lokalne festyny	„Festyny co są, to np. z okazji Dnia Dziecka tylko.”
4	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	„Istniało KGW, ale już nie ma. Salę wiejską mamy.”